

**VILJANDI PAALALINNA GÜMNAASIUM**  
**ARENGUKAVA**  
**2012-2014**

## SISUKORD

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| SISUKORD .....                                                                           | 1  |
| I SISSEJUHATUS.....                                                                      | 2  |
| II ÕPPEASUTUSE ÜLDANDMED .....                                                           | 4  |
| 1. Ajalugu .....                                                                         | 4  |
| 2. Hetkeolukorra eripära Viljandi koolivõrgus.....                                       | 6  |
| 3. Kooli põhiväärtused.....                                                              | 6  |
| III KOOLIARENÐUSE PÕHISUUNAD JA VALDKONNAD .....                                         | 8  |
| 3. Strateegiline juhtimine.....                                                          | 9  |
| 3.1. Eestvedamine ja personali arendamine.....                                           | 9  |
| 3.2 Koostöö.....                                                                         | 11 |
| 3.3 Füüsiline õpikeskkond ja selle turvalisuse tagamine.....                             | 11 |
| 3.4. Infokommunikatsioonitehnoloogia.....                                                | 12 |
| 3.5 Õppe- ja kasvatusprotsess.....                                                       | 13 |
| 3.6 Kooli õppekava.....                                                                  | 15 |
| 3.7 Huvitöö, tunniväline tegevus.....                                                    | 15 |
| 3.8 Õpilaste toetamine .....                                                             | 17 |
| 3.8.1 Hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamine.....                          | 17 |
| 3.8.2 Tugisüsteemid.....                                                                 | 17 |
| IV KOOLI ARENGUEELDUSED .....                                                            | 19 |
| 1. Kooli tugevad küljed. ....                                                            | 19 |
| 2. Arengukava valdkonnad ja prioriteetsed eesmärgid.....                                 | 19 |
| V TEGEVUSKAVA 2012-2014 .....                                                            | 21 |
| VI ARENGUNÄITAJAD.....                                                                   | 24 |
| VII ARENGUKAVA TÄIENDAMISE KORD.....                                                     | 25 |
| VIII LISAD .....                                                                         | 26 |
| Tunnijaotusplaan .....                                                                   | 26 |
| Lisa 2 .....                                                                             | 28 |
| Viljandi Paalalinna Gümnaasiumi õpetajate täiendkoolitusplaan 2011/2012 õppeaastal ..... | 28 |

## I SISSEJUHATUS

Kooli arengukava 2008-2011 on olnud kooli arendamise alusdokumendiks.

Arengukava aastateks 2012-2015 määrab kooliarenduse põhisuunad ja valdkonnad ning tegevuskava järgneviks kolmeks aastaks.

Arengukava koostamise seaduslikuks aluseks on riiklik õppekava ning 2010. aastal vastu võetud põhikooli- ja gümnaasiumi seadus ning sellest tulenevalt välja antud määrused.

Arengukava lähtub üldharidussüsteemi arengukavast aastateks 2007 – 2013, hariduse ja koolituse alal üleeuroopalises raamistikus esitatud strateegilistest eesmärkidest aastaks 2020, kooli põhimäärusest ja aastate jooksul kujundatud põhiväärtustest ning Viljandi linna arengukavast 2011- 2015.

Arengukava 2012-2015 sisaldab kooli tegevusi koolivõrgu reformi ajal ja järgselt Viljandi linnas- gümnaasiumi reorganiseerimist põhikooliks, sellega seotud eesmärke ja suuniseid, tugevaks põhikooliks saamise eesmärke ja tegevusi.

Arengukava koostamise sisuliseks aluseks on kooli 2010. a toimunud kooli sisehindamise tulemused ja nende analüüs, mille abil selgitati välja organisatsiooni tugevused ja nõrkused ning peamised parendusvaldkonnad järgneviks perioodiks. Tegevuskava koostamisel lähtuti sellest, et kasutada maksimaalselt ära olemasolevaid tugevusi ning püüda vältida ning võimaluste piires kõrvaldada sisehindamise käigus välja toodud nõrkusi, arvestades sealjuures väliskeskkonna arenguid ning sellest tulenevaid võimalusi ja ohte.

Arengukavas on käsitletud kooli kui terviklikku süsteemi, mille eduka funktsioneerimise tagab kõikide oluliste valdkondade – eestvedamine ja juhtimine, personalijuhtimine, koostöö huvigruppidega, ressursside juhtimine ning õppe- ja kasvatusprotsess – tasakaalustatud arendamine. Nimetatud valdkondade arendamiseks on seatud konkreetsed mõõdetavad eesmärgid ning töötatud välja meetmed nende elluviimiseks. Arengukava on aluseks üldtööplaanile, milles tuuakse aastate lõikes välja konkreetsed tegevused ja nende rakendamise meetmed, mis peavad tagama eesmärkide realiseerimise. Üldtööplaanis määratletakse ka tegevuste teostamise tähtajad ning nende eest vastutavad isikud.

Arengukava koos riikliku õppekavaga on aluseks ka kooli õppekava koostamisel ja valminud kooli töötajaskonna ühistööna, kajastades nende nägemust oma organisatsioonist kolme aasta pärast. Selle elluviimine tagatakse kõikide töötajate ja sidusgruppide motiveeritud tegevusega, arvestades seejuures muutusi nii sise- kui väliskeskkonnas. Arengukava on oluline dokument eelkõige just kooli personalile endale, sätestades organisatsiooni pikaajalise visiooni, missiooni ning strateegilised eesmärgid, mille saavutamine on järgneva kolme aasta peamiseks sihiks. Eesmärk on koostada arengukava, mis on töövahend, mitte pelgalt dokument dokumendi pärast.

## **Arengukava koostamise protsess ja metodoloogia**

Arengukava koostamiseks moodustas direktor töörühma, kes hakkas sisehindamise tulemustest lähtuvalt välja töötama organisatsiooni peamisi arengusuundi järgnevas kolmeks aastaks. Töörühma ettepanekuid arutati ainekomisjonides. Lisaks kooli sisehindamise tulemustele oli töörühma lähteinformatsiooniks õpilastelt, lapsevanematelt, vilistlastelt ja teistelt sidusrühmadelt, sealjuures omavalitsuselt ning kooli toetavatelt organisatsioonidelt saadud tagasiside ning ettepanekud.

Arengukava koostamisele eelnes sisehindamise protsess õppeaastal 2009/2010 eesmärgiga on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng, selgitades välja kooli tegevuse tugevused ning veel esinevad nõrkused. Nimetatud eesmärgist lähtuvalt analüüsiti kooli sisehindamisel kõiki arenguvaldkondi ning hinnati nende tulemuslikkust. Kuna sisehindamist käsitletakse kui pidevat parendamise protsessi, siis töötati selle käigus välja peamised parendusvaldkonnad, mis said aluseks käesoleva arengukava tegevuskava koostamisel. Arengukava koostamisel peeti oluliseks avatud diskussiooni ning kõikide huvirühmade arvamust. Sellest tulenevalt kajastub käesolevas arengukavas kõikide huvipoolte ühtne arusaam kooli edasisest arengust. Kooli visioon ja missioon töötati välja rühmatöö vormis, nii lapsevanemate kui ka pedagoogilise personali seas. Lapsevanemate rühmatööd juhtis ekspert väljastpoolt kooli. Visioonist lähtuvalt formuleeriti strateegilised eesmärgid, nende hindamise kriteeriumid ja mõõdikud ning tegevuskava valdkondade ja arenguetaappide lõikes. Valdkondi analüüsiti küll eraldi, kuid mitte üksteisest sõltumatult, vaid peeti oluliseks neid käsitleda kooli kui ühtse terviku omavahel tugevasti seotud osadena, kus kõik teised valdkonnad peavad toetama kooli põhitegevust – õpilase- ja õppimiskeskse kooli õppe- ja kasvatustööd.

## II ÕPPEASUTUSE ÜLDANDMED

### 1. Ajalugu

Koolihoone valmis ja õppeasutus alustas tööd 1965. aastal. Uude kooli tuli suur osa õpilasi ja õpetajaid Viljandi 2. 8. klassilisest koolist.

Kooli nimed:

|            |   |                                |
|------------|---|--------------------------------|
| 1965-1973  | - | Viljandi Internaatkool         |
| 1973-1995  | - | Viljandi 5. Keskkool           |
| 1995 -2012 | - | Viljandi Paalalinna Gümnaasium |
| 2012-      |   | Viljandi Paalalinna Kool       |

Kooli on lõpetanud 37 (keskkooli) gümnaasiumilendu, vilistlasi on kokku 2461, sh 26 kuld- ja 65 hõbemedaliga lõpetanut.

Põhikooli on lõpetanud 46 lendu.

Kool asub kahes õppehoones: peamajas õpivad 5.-12. klassid, kunagises internaadihoones, nn väikses majas, on 1.-4. ja tasandusklassid kuni 9. klassini ning mitmed keelerühmad. Selles hoones on kooli raamatukogu, õpikuhooldla, arhiiv, söökla, tütarlaste käsitööklass, meditsiinilise teenindamise kabinetid, logopeedide, psühholoogide, sotsiaalpedagoogi ning raamatupidaja tööruumid.

Kooli peahoone on suhteliselt heas korras, sest õppimistingimusi on pidevalt parandatud.

Alates 1. septembrist 2012 on kavandatud õppetöö tegevus ühes koolihoones (peahoones). Esimesele korrusele on planeeritud esimese kooliastme klassiruumid ja neile mõeldud audio - video klassiruum. II ja III korrusel hakkavad paiknema ainekabinetid ja klasside koduklassid. Õpilaste toitlustamine jätkub 2012/2013 õppeaastal endises algklassimajas. Planeeritud on koolihoonele juurdeehitus, kuhu on planeeritud ka söökla, hiljemalt 2013. a septembriks. Söögisaal jääb söögiaegade väliselt avatuks puhkealana ning samuti luuakse sinna lava võimalus.

Õpilased, seisuga 1.september

|                  |                      |
|------------------|----------------------|
| <b>2008/2009</b> | <b>– 744 õpilast</b> |
| 1.-9.kl          | – 470 õpilast        |
| Tasandusklassid  | – 52 õpilast         |
| 10.-12. kl       | – 222 õpilast        |

|                  |                      |
|------------------|----------------------|
| <b>2009/2010</b> | <b>- 673 õpilast</b> |
| 1,-9. kl         | - 445 õpilast        |
| Tasandusklassid  | - 44 õpilast         |
| 10.-12. Kl       | - 184 õpilast        |

|                  |                      |
|------------------|----------------------|
| <b>2010/2011</b> | <b>- 614 õpilast</b> |
| 1.-9 kl          | - 442 õpilast        |
| Tasandusklassid  | - 29 õpilast         |
| 10.-12 kl        | - 143 õpilast        |

## ***2. Hetkeolukorra eripära Viljandi koolivõrgus***

- 1) VPG on ainuke kool, kus on võimalik õppida A-keelena saksa keelt. Koolil on õigus valmistada õpilasi ette saksa keele II astme keelediplomi eksamiks. Selline võimalus on vaid vabariigis koolil 13, Viljandile kõige lähem neist asub Paides. Praeguseks on DSD II eksami sooritanud 37 õpilast. Keelediplom on rahvusvaheliselt aktsepteeritav.
  - 2) Soovime põhikoolina jätkates saada DSD I keelediplomi õigusi saada, et tagada kooli eripära, järjepidevus, motiveerida jätkuvalt saksa keele õppimist ja võimaldada õpilastel gümnaasiumis DSD II astme eksami sooritamist.
  - 3) Kool õpetab alates 1. klassist süvendatult muusikat.
  - 4) Kool õpetab traditsiooniliselt alates 2. klassist süvendatult inglise ja saksa keelt.
  - 5) Alates 1. septembrist 2012 muudetakse Paalalinna Gümnaasium põhikooliks, mis hakkab kandma nime Viljandi Paalalinna Kool.
  - 6) Põhikoolis on planeeritud vastavalt tunnijaotusplaanile alustada mõlemas 2. klassis saksa keele, kui esimese võõrkeele õpetamist. Teine võõrkeel lisandub II kooliastmes- 4. klassis. Soovi korral on kolmandas kooliastmes võimalik riigitundide arvelt õppida kolmandat võõrkeelt.
- LISA 1 (tunnijaotusplaan)
- 7) Paalalinna Gümnaasium asub äärelinnas. Hõreda bussiliikluse tõttu käib siin suhteliselt vähe õpilasi teistest linnaosadest ja naabervaldadest. Potentsiaalsed õpilased valivad vastavalt küsitluste andmetele kooli, kuhu on mugav jõuda ühistransporti kasutades.

## ***3. Kooli põhiväärtused***

Viljandi Paalalinna Kooli missiooni, visiooni ja põhiväärtuste kandjaks on terve koolipere.

### **Missioon.**

Õpime, uurime, analüüsime, kogeme, avastame ja loome üheskoos.

### **Visioon**

Viljandi Paalalinna Kool on hoolivate ja motiveeritud õpetajatega lapsesõbralik

töökeskond, kus avatus, partnerlus, eduelamus ning turvatunne toetavad õpilast tema eneseleidmise ja väärtushinnangute kujunemise teel.

21. sajandi koolis on aina olulisemaks muutunud väärtuskasvatus. Ideaalis valib pere kooli mitte asukoha, vaid koolis oluliseks peetud väärtuste järgi. Kodu ja kooli väärtushinnangud peavad

kokku langema. Kool saab kujuneda tulemuslikult lapse haridust ja arengut soodustavaks teguriks ainult siis, kui ta ühendab oma pingutused perekondade taotlustega.

Väärtusi, mida põhikoolis tähtsaks pidada, on sõnastanud õpetajad, õpilased, kaasatud on lapsevanemad. Väärtuskasvatus on olulisel kohal kooli õppekavas, ainekavas ja õpetajate töökavades.

## **ÜLDINIMLIKUD VÄÄRTUSED**

### **1. Ausus, hoolivus ja lugupidamine enese ja teiste vastu.**

Jääme ausaks iseenda ja teiste vastu. Suhtume lugupidavalt kõikidesse inimestesse. Oleme ausad oma töödes, tegemistes, sõnades. Märkame nõrgemat ja aitame hädasolijat.

### **2. Loovus.**

Lähtume põhimõttest, et loovus on loomingu alus. Motiveerime õpilasi lähenema ülesannetele loovalt. Arendame mõtetegevust (mõtlemist) ja rikastame tundemaailma.

### **3. Tervis ja turvalisus**

Väärtustame läbi õppe- ja huvitegevuse kaudu tervislikke eluviise. Tagame turvalise ja pingevaba õpikeskkonna.

## **ÜHISKONDLIKUD VÄÄRTUSED**

### **1. Austus emakeele ja kultuuri vastu.**

Väärtustame emakeelt kõnes ja kirjas. Peame lugu eesti ja paikkonna kultuuripärandist.

### **2. Demokraatia**

Lähtume koolikorralduses demokraatlikest põhimõtetest ja austame neid.

### **3. Sallivus**

Hindame ja aitame õpilastel mõista tänapäeva maailma mitmekesisust. Oleme sallivad erinevate kultuuride ja inimeste vastu.

### **4. Loodushoid ja keskkonna jätkusuutlikkus.**

Väärtustame kõike elavat meie ümber. Suhtume ressursside kasutamisse säästlikult.



### **III KOOLIARENDEUSE PÕHISUUNAD JA VALDKONNAD**

#### **1. Enesehindamine**

Tulemuslikkuse hindamise aluseks on HTM 4. aug 2006.a määrus nr 23 „Kooli ja koolieelse lasteasutuse nõustamise tingimused ja kord sisehindamise küsimustes“.

Igal aastal viiakse koolis läbi sisehindamine: tehakse kokkuvõtte sisekontrolli tulemustest ja õpetajate enesehindamisest.

Analüüsitakse ja antakse hinnang koolielu järgmistele valdkondadele:

- 1) strateegiline juhtimine;
- 2) õpikeskkonna kujundamine;
- 3) õppe-ja kasvatusprotsess;
- 4) õppetöö tulemused;
- 5) õpilaste toetamine.

Kokkuvõtte ja analüüs esitatakse augustikuu õppenõukogus. Samas seatakse uued eesmärgid.

#### **2. Hetkeseis ja arengueeldused.**

Peamisteks ja väga olulisteks väliskeskkonna teguriteks, mis mõjutavad planeeritaval perioodil kooli arengut on 2010. aastal vastuvõetud põhikooli- ja gümnaasiumi seadus ning üleminek uuele riiklikule õppekavale, mille alusel koostatakse kooli õppekava. Neist lähtuvalt tuleb üle vaadata kogu kooli dokumentatsioon ning viia see uute nõuetega vastavusse ja koolitada jätkuvalt pedagoogilist personali uue õppekava rakendamiseks, suunates neid oma töös senisest enam arvestama koolielule omaste põhiväärtustega. Senisest olulisemaks muutub põhimõte, et õpetaja oleks õpilastele ja lapsevanematele partneriks, mis eeldab sageli üsna olulist muutust senistes mõttemallides.

Pidevalt muutub keerulisemaks meid ümbritsev sotsiaalne keskkond: väga tugevat mõju on avaldab praegune majandusolukord ning koolis tuleb järjest rohkem tegelda vähekindlustatud perede lapsed ning leida võimalusi nende kaasamiseks tegevustesse, mis on tasulised, nagu näiteks ekskursioonid, teatri- ja muuseumikülastused, samuti kaaluda variante mitmete koolitööks vajalike vahendite muretsemisel jne. See eeldab tõhusamat tööd vanematega suhtlemisel ning läbimõeldud tegevuskava nende laste arendamise suunamisel. Riigi poolt ettenähtud miinimumkoosseisud, johtuvalt õpilaste arvust, ei võimalda tagada kõikidele abi vajavatele õpilastele kooli plaanitud ette nähtud tuge. Eestis valitseva majandusliku situatsiooni tõttu on aina rohkem inimesi tööle asunud teistesse riikidesse, seega tihti on teismelised noored

vanemliku kontrolli ja hooleta, mis omakorda nõuab koolilt suuremat rolli õpilaste kasvatamisel, arendamisel ja õpetamisel.

Oluliselt mõjutab elu ka tehnoloogia üha kiirenev areng. Kooli jaoks avaldub see eelkõige infotehnoloogia rakendamise pidevas uuendamises ning seoses sellega personali koolitamisega. Kooli sisekeskkonnas tuleb senisest veelgi enam hakata keskenduma väärtuspõhisele õppe- ja kasvatustegevusele, kohanemisele põhikoolina töötamisel.

### ***3. Strateegiline juhtimine***

#### ***3.1. Eestvedamine ja personali arendamine***

Juhtimine toimub koolis tulemus- ja kvaliteedijuhtimise printsiipidest lähtuvalt, kusjuures on võimaldatud:

1. kõikide töötajate osalus tegevuste, tulemuste planeerimises, hindamises;
2. informeeritus koolis toimuvast ning tulevikuperspektiividest;
3. avatus ja läbipaistvus hindamise ja tasustamise süsteemides;
4. pidev ja perioodiline tulemuslikkuse mõõtmine;
5. adekvaatne tagasiside töö tulemuslikkuse ja kvaliteedi kohta.

Kooli eestvedamisel on direktorile abiks juhtkond, kuhu kuuluvad õppealajuhatajad, huvijuht ja haldusjuht. Selleks, et tagada kõigi kooli töötajate demokraatlik osalus juhtimisprotsessi, on moodustatud ainekomisjonid, kuhu kuuluvad kõik õpetajad õpetatavast aimest lähtuvalt. Ainekomisjonide esimehed moodustavad metoodikanõukogu. Metoodikanõukogu arutab läbi ja valmistab ette kõik koolielu oluliselt puudutavad küsimused.

Alates septembrist 2012 muudame olemasolevat juhtimissüsteemi, sest õpetajate ainepõhine jaotus pole põhikoolis sobivas proportsioonis ning samuti ei soodusta selline põhimõte ainete ja kooliastmete vahelist lõimumist ning koostööd.

Sarnaselt varasemale põhimõttele jääb tööle juhtkond. Ainekomisjonid asendatakse põhikoolis koostöörühmadega. Koostöörühmi on viis, mis valitakse juhuslikkuse põhimõttel. Rühmajuht selgitatakse rühmas hääletuse teel. Metoodikanõukogu asemel moodustatakse laiendatud juhtkond, kuhu kuuluvad koostöörühmade juhid.

Suuremate projektide ja eri valdkondi puudutavate probleemide lahendamiseks luuakse ka vajaduspõhiseid töörühmi, kuhu kaasatakse töötajaid lähtuvalt erialast ja oskustest.

Eeldustekohaste rühmade töö on järgmine:

1. Kooli arengukava ning teiste kooli dokumentide arendamine ja ettepanekute tegemine.
2. Ainealaste ürituste korraldamine, oma aine propageerimine koolis,
3. Kooli maine parandamine.

4. Ettevalmistus olümpiaadideks ja konkurssideks;
5. Enesetäiendamise ja õppemetoodilise töö kavandamine ja osalemine selles;
6. Õpilaste õpioskuste arendamine ja õpimotivatsiooni tõstmine;
7. Kooli sisehindamises osalemine.
8. Metoodiliste päevade ettevalmistamine, uute metoodikate tutvustamine, rakendamine .

Juhtkonna liikmetel on vajalik kvalifikatsioon ja kogemus. Juhtkond tutvustab innovaatilisi ideid, mis võiksid kooli arengule ja paremale töökorraldusele kaasa aidata. Koolil on oma traditsioonid, neid järgitakse ja täiendatakse. Personali informeerimiseks kasutatakse iganädalasi infovahetunde (suuline, elektrooniline kooli teadete list, infoteler, EKIS, alates 2012 septembrist intranet).

Juhtkond korraldab kollektiivile ühiseid väljasõite, üritusi, koolitusi.

Juhtkond toetab töötajate arengut, soosides taseme- ja täiendusõppes osalemist. Prioriteetseks koolitusvaldkonnaks on 2011/2012 ja 2012/2013 õppeaastatel uue õppekava rakendamisega seonduv, aga ka õppekava rakendamisest erinevatel teemadel. Kooli planeerime kõikidele pedagoogidele suunatud koolitusi arengu- ja haridusfilosoofilistel teemadel 2011/2012 õppeaastal, 2012/2013 õppeaastal meeskonnatöö teemadel. Personali osalemine kooli õppekava arendustöös toimugu eelkõige vabatahtlikkuse printsiibil. Põhikoolis ongi personalitöö ja -arengu suurimaks väljakutseks soov, et kõik töötajad pingutaksid ühise eesmärgi nimel ja ise leiaksid endas soovi oma organisatsiooni eest hea seista, arendada, uuendada, muuta, väärtuslikku hoida. Haridusvõrgustiku reformi tingimustes (mille käigus on võimalik teha personali koosseisus muudatusi) soovib juhtkond luua organisatsiooni, kus iga töötaja oleks edukas, sisemiselt motiveeritud ning adekvaatse enesehinnanguga; kõikides suhetes valitseks avatus ja selgus ning oma kooli tunne. Iga töötaja peab tunnetama, et tähtis ei ole mitte ainult „tööl käimine“, vaid ka kõik see, mis jääb väljapoole otseseid tööülesandeid. See kõik on oluline ka mainekujunduse faktorina. Plaanis on hakata süstemaatiliselt tagasisidestama õpetajate tööd personaalselt, nii õpilaste kui ka lapsevanemate poolt.

Õppetöö planeerimisega on võimalik toetada õpetajatepoolset arengutöörühmades aktiivset kaasa töötamist normkoormuse vähendamise ja tunnivaba tööpäevaga, mille jooksul arutatakse kooli arengut, õppekava arendamist ja muid koolile olulisi küsimusi.

Kuna prioriteetseid teemasid, milles on koolitusvajadus väga suur, siis osalenud õpetajad jagavad oma teadmisi kolleegidele edasi, käivitame kolleegilt-kolleegile õppimise süsteemi.

Pedagoogide koolitusplaani (näidis LISA 2) koostamisel lähtutakse arengukava eesmärkidest ja sisehindamise tulemustest, organisatsiooni huvidest, kuid arvestatakse ka õpetajate isiklikke soove.

Pärast koolitusel osalemist täidab iga pedagoog koolituskaardi, milles analüüsib läbitud kursust vms ning kas ja kuidas saadud teadmisi, oskusi, informatsiooni kasutab oma ainetundides või jagab kolleegidele. Koolituskaartide põhjal tekib andmebaas väärt koolitajatest, koolitustest, kursustest, milles osalemist juhtkond toetab. Koolituskaardi täitmine on ka aluseks transpordikulude katteks.

Õppeperioodi lõpus esitavad õpetajad oma töö kokkuvõtte – eneseanalüüsi. Süsteemse täiendkoolitusplaani koostamine lähtub pidevõppe tsüklist: koolitusele järgneb õpitu rakendamine, selle toetamine ning tunnustamine, mis tagab edasise õpimotivatsiooni.

Pedagoogilised töötajad ja teenindav personal on osalenud tuleohutus- ja evakuatsiooniõppustel, neile on tutvustatud kooli tervisekaitsenõudeid, on läbi viidud koolitusi uute puhastusvahendite kasutuselevõtu eel. Info vahetamiseks ja probleemide avastamiseks korraldatakse regulaarseid kokkusaamisi majandusjuhatajaga.

### ***3.2 Koostöö***

Õpilased osalevad kooli põhitegevusi mõjutavate otsuste tegemisel õpilasesinduse kaudu, ka käesoleva arengukava loomisel on õpilasesindus kaasa löönud.

Lapsevanemad osalevad kooliarengus läbi hoolekogu.

Planeerime igal aastal läbi viia ühisüritusi, mis kaasaksid lapsevanemad ja kujundavad lapsevanemas kooliga dialoogi pidamise harjumist.

Kujundava hindamise rakendumisel on üheks hindajaks pooleks ka lapsevanem, mis omakorda suurendab kooliga, õpetajaskonnaga koostööd.

Viimane õpilaste, õpetajate, töötajate ja lastevanemate rahulolu-uuring viidi läbi 2009. aasta kevadel. Rahulolu küsitluse analüüsi kasutasime sisehindamise raporti koostamisel. Järgmise rahulolu-uuringu viime läbi veebruaris - märtsis 2012.

2011/2012 õppeaastal on maakondlike ajaloo ja loodusainete aineühenduste juhid meie koolist.

Aineühendused organiseerivad erinevaid aineolümpiaade, -konkursse, -võistlusi. Kuna jätkame esimese võõrkeelena saksa keele õpetamist, siis on meie kooli poolt organiseeritud ka järgnevatel aastatel erinevad saksa keele aineüritused nii kooli, maakonna kui ka vabariigi piirides.

### ***3.3 Füüsiline õpikeskkond ja selle turvalisuse tagamine***

Viimase kolme aasta jooksul on eraldised investeeringuteks minimaalsed.

Õpikeskkonna kujundamisel oleme lähtunud õpilaste ja töötajate turvalisusest ning tervisekaitse ja tuleohutusunõuetest. Sellest lähtuvalt paigaldasime tuletõkkeuksed peahoone lühema tiiva tagumisele trepikojale.

2011. a. suvel renoveeriti täielikult peahoone pikema tiiva keskküttesüsteem.

Õppeaastal 2011/2012 organiseerisime õpptöö algklasside majas vaid esimesel kolmel korrusel. Neljas korrus oli kõige halvemas tehnilises ja sanitaarses seisukorras. Tagame sellega lisaks õpilaste turvalisemale olukorrale ka majandusliku säästu. Hoiame kokku elektri, kütte ja koristuskuludelt.

Algklasside maja tuleohutusprobleemide lahendusena paigaldasime kõigisse õpperuumidesse ja koridoridesse autonoomsed suitsuandurid.

Kooli reorganiseerimisega põhikooliks septembrist 2012 lõpetame õppetöö algklasside hoones. Lumetõrjeks soetasime lisaks sahaga varustatud murutraktorile lumefreesi.

2012. septembris alustab põhikool õppetööd ühes hoones. Esimese kooliastme koduklassid jäävad esimesele korrusele, mis tagab neile vajadusel kiireima evakuatsioonitee. Teisele ja kolmandale korrusele tulevad ainekabinetid ja koduklassid. Kooli raamatukogu kolib kevadel 2012 praegustesse jõusaali ruumidesse.

Arvestades kogu kooli eelolevat kolimist peamajja tekib vajadus tugisüsteemi kabinettide järgi. Selle probleemi lahenduseks ehitame klassiruumi 217 kolmeks eraldi kabinetiks kus hakkavad tööle huvijuht, kooliõde, sotsiaalpedagoog, psühholoog. Logopeedi klass kolib praegusesse bändiruumi.

Kooli kodukorras on sätestatud §14. „Õpilaste ja kooli töötajate vaimset või füüsilist turvalisust ohustavatest juhtumitest teavitamise ning nende juhtumite lahendamise kord“, koolis kehtib „Üldine tuleohutusjuhend. Tegutsemisjuhend tulekahju korral: juhtkonnale, õpetajatele, töötajatele, õpilastele“.

### **3.4 Infokommunikatsioonitehnoloogia**

IT valdkonnas oleme juhindunud ühiskonnas toimuvatest muutustest, IT arengu võimalustest ja vajadustest ning kogukonna soovidest.

Asendasime 2011. a suvel kooli kaks arvutikalassi tulevase põhikooli ruumiprogrammi arvestades ühe 26 le õpilasele mõeldud arvutiklassiga. Õpetajate lõime 2011/2012 õppeaastal kuus arvutitöökohta ning printimise ja skaneerimise võimaluse.

Õpilastele paigaldasime kaks arvutitöökohta õpilasesinduse ruumi ning kolm raamatukogu lugemissaali.

Peahoone kõigisse klassiruumidesse on viidud internetiühendus ja maja pika tiiva klassides on terminalitöökohad. Arvestades õpetajate arvamust, vahetame terminalitöökohad personaalsete sülearvutite vastu. Traadita interneti leviala hõlmab praegu ca 80% peahoonest ja ca 40% algklasside õppehoonest. Seoses üleminekuga sülearvutite kasutusele parendame peamajas

traadita interneti leviala 100% ni. Selleks vajalikud võrguseadmed saame suletava algklasside maja arvelt.

Kool on etapiliselt liitunud eKooliga, eKool on jäänud oma arengus seisma. Omanikevahetus ei ole olukorda muutnud ning seetõttu oleme uurinud uusi variante, millest parim on Inglise kolledžis kasutusele olev e-pävik. Arendaja pakub eKoolile samalaadset teenust millel on rohkem võimalusi, ning lisaks e-päevikule ka sisevõrgu lahenduse.

Statsionaarsed dataprojektorid on paigaldatud 15 õpperuumi ning kahes klassiruumis on 50'' diagonaaliga teler. Lähiaastate kavas on esimesele kooliastmele mõeldud korrusel kõik klassid varustada teleriga ja ülejäänud klassides kasutada dataprojektorit. Antud kava elluviimiseks on vajalik soetada neli suurt telerit ja viis dataprojektorit.

Kooli raamatukogud on võtnud kasutusele elektroonse raamatukoguprogrammi URRAM. Täna kasutavad URRAMit nii lugemissaal kui raamatukogu, alates 2012. aastast koondame õpilaste arvu vähenemise tõttu ühe raamatukoguhoidja ja anname lugemissaalis oleva fondiosa õpitoa õpetaja vastutusele. Lugemissaalis tuleb seoses eelkirjeldatud muutusega kaustusele Eesti Koolide Infosüsteemi raamatukoguliides.

### ***3.5 Õppe- ja kasvatusprotsess***

Õppe- ja kasvatustöös on kõige tähtsam õpilase areng. Looime oma koolis arengukeskkonna, mis võimaldab iga õpilase eneseteostuse ja arengu loova õppimise kaudu.

Koolipere vastutab formaalse hariduse eest ja iga lapse perekond mitteformaalse hariduse ning motivatsiooni hoidmise eest.

Väärtussüsteem on üks aineid lõimivatest teguritest. Õppekavas on oluline, et ta ühendaks erinevaid valdkondi. Väärtussüsteemi taustal mõtestatud teadmised lubavad hilisemas elus käsitleda koolis õpitut haridusena.

Õppetöökorraldus võimaldab õpetajal olla õppemeetodite valikul paindlik, et arendada õpilase loomingulisust ja sotsiaalseid oskusi;

Jälgitakse riiklikus õppekavas kinnitatud õpitulemuste saavutamist.

Vastavalt Viljandi Linna 2011-2015 arengukavale ([http://www.viljandi.ee/public/files/AK\\_2011-2015\\_kehtestatud\\_august2011.pdf](http://www.viljandi.ee/public/files/AK_2011-2015_kehtestatud_august2011.pdf)) on üldharidusteenuse parema kvaliteedi tagamiseks õpetajatele vajalik suhtlemisalane ning käitumisprobleemidega õpilastega toimetuleku alane koolitus. Probleemide ennetamiseks on oluline koolisisene koostöö kui ka koostöö kooli ja kodu vahel ning toimiva tugivõrgustiku tõhusam rakendamine. Olulisel kohal on jätkuv koostöö Tartu

Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiaga ja Viljandi Ühendatud Kutsekeskkooliga, mille eesmärk on eelkuteõppeks võimaluste loomine.

Uue riikliku õppekava kohaselt ja vastavalt lapsevanemate seas läbi viidud küsitluse tulemuste analüüsile (aprill 2011) soovitakse et kool tõhustaks töökasvatust koolis. Planeerime seda teostada projektiõppe kaudu.

Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse koolis välja õpilase individuaalsed vajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning rakendatakse vajaduse korral diferentseeritud õpet, hindamist, sõnalisi hinnanguid.

Koolistressi vähendamiseks hakkame kasutama esimeses kooliastmes sõnalist hinnangut hinnete asemel, et väärtustada õppimist ja teadmisi. Oskusaineid planeerime hinnata esimeses ja teises kooliastmes vaid hinnangutega. Kolmandas kooliastmes lisanduvad sõnalistele hinnangutele numbrilised hinded.

Hindamise põhimõtete muutmise juures on oluline arendada õpilase enesehindamise oskust ja lapsevanemate kaasamist oma lapse teadmiste ja arengu hindamisele. Teavitustöö algab 2011/2012 õppeaastal, lapsevanemate koolitus kujundavast hindamisest 2012/2013 õppeaastal.

Põhikoolis planeerime õppeaasta jaotada neljaks veerandiks ja hindamine toimub trimestri kaupa, mis võimaldab õppetööd paremini ja pingevabamalt planeerida. Samas vähendab see orienteeritust hinnetele ning võimaldab paremini keskenduda õppimisele kui loominguks protsessile. Õpetaja ja õpilane on selles koostöös partnerid.

Vaheajad jäävad samaks, mis on Haridus- ja teadusministri määrusega kinnitatud.

2012/2013 õppeaasta trimestripõhine hindamise plaan on alljärgnev:

|               |                    |            |
|---------------|--------------------|------------|
| I trimester   | 1. sept - 23. nov  | 11 nädalat |
| II trimester  | 26. nov - 1. märts | 12 nädalat |
| III trimester | 4. märts - 31. mai | 12 nädalat |

Õpitoast on saanud lisaks omaette töötamist vajavatele õpilastele ka grupi- ja rühmatööde tegemise koht, õpiabi ruum.

Suurt tähelepanu pööratakse suhtlemise ja sotsiaalsete oskuste arendamisele.

Klassijuhatajatöös on tähtsustatud õpetaja enda eeskuju rolli. Koolis on sätestatud õppekasvatustöö väärtuspõhised prioriteedid. Lähenemisviisides propageeritakse tervet eluviisi (oleme tervistedendav kool) ja regulaarsest päevakorrast kinnipidamist. Kooli poolt on koostatud kodukord, mille täitmist ootab kool nii oma õpilastelt, kuid ka õpetajatelt, kelle eeskuju on õpilaste arenguks väga oluline. Selle kaudu üritatakse juurutada ühtseid ja õigeid käitumismalle ja põhimõtteid.

Kuna kool on õppimise koht ja õpilasele töökoht, siis eeldatakse ja nõutakse võimetekohast pingutust ja sooritust.

Kuna õppeprotsessis peavad kõik osapooled- õpilane-õpetaja-lapsevanem- saama ja andma tagasisidet, siis on vastavalt riiklikule õppekavale välja töötatud hindamisjuhendid.

Iga õpilane vajab tunnustust. Parimaid olümpiaadidel, võistlustel ja konkurssidel osalejaid tunnustatakse operatiivselt infoteleris.

Õppeperioodi lõpus maikuus toimuvad juhtkonna vastuvõtud aineolümpiaadide ja tunnivälise tegevuse parematele ning klassi kiituskirjaga lõpetajatele koos vanematega.

Vabariigi aastapäeval jagatakse vastavalt statuudile välja tiitlid:

„Aasta õppur“

„Aasta sportlane“

„Aasta aktiivseim õpilane“

ja ühele õpilasele antakse H. Tekko nim stipendium.

### ***3.6 Kooli õppekava***

2010. aastal sõlmiti koostööleping Haridus- ja Teadusministeeriumiga, mille kohaselt alustab Viljandi linnas 1. septembril 2012. aastal tööd ainult gümnaasiumiklassidega riigigümnaasium. Oluline on, et noorte haridustee ei katkeks peale põhi- ja/või gümnaasiumihariduse omandamist. Selleks on oluline rakendada vaid õppijakeskset lähenemist õppeprotsessis ning valikuvõimalusi, sh noorte tööalaseks ettevalmistamiseks ka eelkutsõppe laiendamist.

Õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel ja kajastab kooli eripära.

Aine-ja töökavasid korrigeeritakse vastavalt õppe-kasvatustöö tulemuste analüüsidele ja õpilaste arenguvajadusi silmas pidades. Töökavade koostamisel arvestatakse õppetöövormide mitmekesistamist.

Kooli õppekava viiakse vastavalt riiklikule õppekavale seadusega kooskõlla etapiviisiliselt ja see rakendub alates septembrist 2011 järgnevalt:

- 1) 1., 4. ja 7. klassi puhul hiljemalt 1. septembriks 2011. a;
- 2) 2., 5. ja 8. klassi puhul hiljemalt 1. septembriks 2012. a;
- 3) 3., 6. ja 9. klassi puhul hiljemalt 1. septembriks 2013. a

### ***3.7 Huvitöö, tunniväline tegevus***

Huvitöö toetab õppe- kasvatustööd, toimub meeskonnatöona ja lähtub õpilaste ja vanemate ootustest. Alklassides on ühisüritustesse aktiivsemalt kaasatud ka lapsevanemaid.

Viljandi Paalalinna Koolis tegutsevad huviringid, kus on võimalik arendada nii käelist tegevust kui ka suulist eneseväljendust. Mõlema puhul pannakse suurt rõhku laste loovuse arendamisele



ja aktiivsele vaba aja sisustamisele. Ringides on võimalik osaleda kõigil kooli õpilastel ja ringides osalemine on õpilastele tasuta. Ringide tööd koordineerib kooli huvijuht.

Huviringides saab ka muusikaliselt end arendada, selleks on koorilaul, ansamblilaul, solistitegevus. Tunniväliste ürituste korraldamise eesmärgiks on õpilaste vaba aja sisustamine, tundides toimuva täiendamine ja meeskonnatöö harjumuste kujundamine. Viljandi Paallinna Koolis jätkuvad nii Paalalinna Gümnaasiumis välja kujunenud traditsioonilised üritused (5. klassidele mõeldud Mikkude- Mannide üritus, spordipäevad, kodanikupäeva kõnevõistlus, mardi- ja kadripäeva üritused, vanavanemate päeva tähistamine, jõulupeod, jõulukirik, mihklilaat, jõululaat, sügiskompositsioonide näitus, õpetajate päev, leivanädal, sõbrapäeva peod, Paalalinna Minimiss, Paallinna Peoleo, Playback, naljapäevad, ainenädalad, klassidevahelised võistlused, ümber Viljandi järve matk jne), kuid ka uued üritused ja ettevõtmised. Kõiki sündmuseid kajastatakse kooli kodulehel, kooli ajalehes <http://vikerkaar.vpg.ee> ja sotsiaalvõrgustikus Facebook.

Iga viie aasta järel toimuvad vilistlasüritused ja kokkutulekud.

Õpilasesinduse ülesandeks on info edastamine õpilastele, kooli esindamine ja ürituste korraldamine. Õpilasesinduse liikmed osalevad kooli juhtimises, tehes ettepanekuid kooli arenguks ja õpilastele paremate tingimuste loomiseks, nad saavad ürituste organiseerimise kogemusi, on vastutustundlikud ning omavad esinemisuskust ja – julgust. Eelnevast tulenevalt tekib kogemus meeskonnas töötamiseks, mida on tulevases elus vaja.

Õpilasesinduse tegevust koordineerib kooli huvijuht. Õpilasesindusse kuuluvad 5.-9. klasside klassivanemad ning vabatahtlikult liitunud Viljandi Paalalinna Kooli õpilased.

Õpilasesindusel on president ja vastavalt vajadusele kas üks või kaks asepresidenti. President valitakse kõikide õpilasesinduse liikmete vahel salajase hääletuse põhjal. Asepresidendid määratakse järjestikku saadud hääletustulemuste põhjal.

Igal klassil on tööplan, mis pannakse koos klassiga kokku sügisel. Klassi tööplani koostamise aluseks on klassijuhataja poolt teostatud eelmise õppeaasta analüüs ning sellest väljakasvavad kasvatusülesanded järgmiseks õppeaastaks. See sisaldab traditsiooniliselt kaht ekskursiooni, klassiõhtuid, matku, piknikke, teatri- , näituste ja kontsertide ühiskülastusi, lektorite, sh vilistlaste kutsumist erinevatel teemadel õpilastele rääkima. Klassijuhataja koordineerib õpilaste osalemist kooliüritustel ja suunab oma laste andeid ja huvisid tundes, neid osalema erinevatel ainenädalatel, konkurssidel. Samuti püüab klassijuhataja koostöös aineõpetajatega suunata õpilasi osa võtma huviringide tööst.

### **3.8 Õpilaste toetamine**

#### **3.8.1 Hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamine.**

Et teha vajalikke muudatusi või kohandusi kooli õppekavas, töökavades, õpikeskkonnas, püüame (hariduslikke) erivajadusi avastada võimalikult vara.

Kooli psühholoog viib vajadusel läbi õpilaste testimisi, nõustab õpilasi, nende vanemaid, toimuvad nii personaalsed - kui ka grupinõustamised.

2. ja 4. klassis uuritakse õpilase vaimseid võimeid, millest antakse tagasiside vanemale. Õpetajad saavad juhised õpilasega tegelemiseks ja tema abistamiseks.

Õpilase võimeid testitakse veel ka 6. klassis. Tagasiside antakse lapsevanemale individuaalselt ja arenguteid analüüsitakse arenguvestlusel. 9. klassis viiakse läbi kutsesobivuse uuringud ja vestlused õpilastega. Testimiseks küsitakse nõusolekut lapsevanemalt. Enamus vanemaid nõustuvad ja on huvitatud ka tulemustest.

#### **3.8.2 Tugisüsteemid**

Õppetöös ilmnevate probleemide kerkimisel saavad õpetajad pöörduda vastavate spetsialistide poole: koolis töötab kaks logopeedi, kaks psühholoogi, sotsiaalpedagoog. Perioodiliselt koostavad nad kokkuvõtte ilmnenud probleemidest ja analüüsivad lahenduste ja kasutatud meetmete tõhusust.

Direktori käskkirjaga on alates septembrist 2011 määratud HEV koordinaator, kelle ülesanne on koordineerida tugisüsteemide tööd koolis, tagada selle süsteemsus ja järjepidevus. HEV koordinaatori ülesanneteks on juhtida arutelusid õpetajatega (mida ja kuidas teha teisiti, mis osas vajab konkreetne laps abi), vaadelda tunde, nõustada õpetajaid (lapse istekoht klassis, materjalide esitus, töövõtted, näitlikustamine); nõustada abi vajavat last ja tema vanemaid, juhtida õppenõustamiskomisjoni koosolekuid, kontrollida kokkulepitud meetmete tõhusust, vajadusel suunata abi vajav õpilane väljaspool kooli olevatesse tugisüsteemidesse.

Põhikoolis on plaan maikuus korraldada ümarlaud, kus iga klassijuhataja räägib kõikidest oma klassi õpilastest, nende probleemidest ja (eri) vajadustest. Ümarlauda kuuluvad kooli tugispetsialistid, klassijuhataja, direktor, õppealajuhataja, viimane on ka koolis HEV koordinaator. Vajadusel kaasatakse spetsialiste väljast poolt kooli (lastekaitse töötajad, sotsiaaltöötajad, linnavalitsuse esindaja vms). Selle koosoleku tulemusena selgub ka tugisüsteemi vajadus järgneval õppeaastal.

Viljandi Linnavalitsus on otsustanud lõpetada tasandusklasside töö meie koolis. Tasandusklassi määrati õpilasi üle Viljandi maakonna õppima Nõustamiskomisjoni otsusega. Seega, HEV õpilased asuvad õppima tavaklassi. Järelikult suureneb tugisüsteemi roll õppekasvatustsüklis.

Samas on ka Viljandi linna arengukavas märgitud üheks arengueesmärgiks: „Toimiv ja õpilast toetav tugistruktuuride süsteem põhikooli õpilastele“.

Kool on ühinenud tugiõpilastegevusega T.O.R.E. Liikumise eesmärk on suurendada koolis nende inimeste hulka, kes kannavad ja levitavad inimsõbralikku, õppimist ja õpetamist soodustavat, suhtlusjulgest ja –oskust arendavat, vaimset ja füüsilist vägivalda taunivat, üksteist toetavat ja erinevusi sallivat ning koostööle orienteeritud mõtteviisi.

## **IV KOOLI ARENGUEELDUSED**

### ***1. Kooli tugevad küljed***

1. Kogemustega kvalifitseeritud personal.
2. Kättesaadav õpiabi ja nõustamine.
3. Lõpetajate head tulemused lõpueksamitel.
4. Põhikoolilõpetajate teadlik edasi õppima asumine ( gümnaasiumi umbes 70%, kutseõppesse 30% mitmete aastate jooksul).
5. Gümnaasiumilõpetanute edasiõppimine ja edukus kõrgkoolides (umbes 70%, valdav enamus riigieelarvelistel kohtadel).
6. Projektipõhine õppetöö.
7. Tugevate traditsioonidega, mitmekülgne ja õpilasalgatusi toetav huvitöö (tunniväline tegevus) ja tegus õpilasesindus.
8. Hariduslike erivajadustega laste õpetamine.
9. Pikaajalised rahvusvahelised suhted ja koostöö koolidega Eestis, Soomes
10. Tervistedendava kooli tegevus

### ***2. Arengukava valdkonnad ja prioriteetsed eesmärgid***

#### **Strateegiline juhtimine.**

1. Arengukavast lähtuv iga-aastane koolitöö juhtimine.
2. Organiseeritud ja tulemuslik sisehindamissüsteem.
3. Erinevate kooliastmete aineõpetajate koostöö, lõiming
4. Ainekomisjonide reorganiseerimine koostöörühmadeks.

#### **Personali juhtimine ja koostöö.**

1. Täiendkoolitus on planeeritud.
2. Laialdasem koostöö huvigruppidega.
3. Põhikooli õpilasesinduse kasvatamine.

#### **Õpikeskkonna kujundamine.**

1. Turvaline ja esteetiline, kaasaegne, õppekavanõuetele vastav töö- ja õpikeskkond.

2. Tagatud on õppeprotsessiks vajalikud kaasaegsed IT lahendused nii õpetajatele kui ka õpilastele.
3. Kooli sümboolika, kodulehe, siseveebi ja õppeinfosüsteemi arendamine.

### **Õppe-kasvatustsükkel.**

1. Kooli õppekava korrigeerimine lähtuvalt Põhikooli ja Gümnaasiumi Seadusest ja Riiklikust õppekavast.
2. Üleminek saksa keele õpetamisele esimese võõrkeelena alates teisest klassist ja teise võõrkeele õpetamise alustamine alates neljandast klassist. Kolmanda võõrkeele õppimise võimalikkus alates kolmandast kooliastmest ringitundidena.
3. Trimestripõhine hindamine.
4. Projektõppe rakendamine.
5. Kujundava hindamise põhimõtete rakendamine esimeses kooliastmes ja oskusainetes teise kooliastmeni.

## V TEGEVUSKAVA 2012-2014

### 1. Strateegiline juhtimine

Tegevuskava realiseerimine toimub vastavalt kooli ja linna eelarvelistele võimalustele.

Eesmärk 1. Arengukavast lähtuv iga-aastane koolitöö juhtimine.

| Ülesanne, tegevus                                                   | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|---------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Kooli koduleht muuta kaasaegseks ja kasutajate vajadusi rahuldavaks | x       | x       |         | Direktor            |
| Tööülesannete ja käsuliinide täpsustamine                           | x       | x       |         | Direktor            |
| Motiveeritud personaliga kollektiivi loomine                        | x       |         |         | Direktor            |

Eesmärk 2. Organiseeritud ja tulemuslik sisehindamissüsteem.

| Tegevus                                                                                | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Eneseanalüüsidele ja rahulolu-uuringutele tuginev arenguveestluste süsteem personaliga | x       | x       | x       | Direktor            |

Eesmärk 3. Digitaalsele dokumendihalduse kehtestamine.

| Tegevus                            | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Täielik digiasjaajamisele üleminek | x       |         |         | Direktor            |

Eesmärk 4. Inimressursi parem rakendamine arendustegevuses.

| Tegevus                                                                                     | 2011/12 | 2012/13 | 2013/2014 | Teostaja, vastutaja |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|-----------|---------------------|
| Metoodikakomisjoni töö lõpetamine, aine – ja kooliastmete ülestekoostöörühmade moodustamine |         | x       |           | Õppealajuhataja     |
| Töörühmade liidrite koolitamine eestvedamise teemadel                                       |         | x       |           | Õppealajuhataja     |
| Igapäevatöö organiseerimine, et arendustöö oleks efektiivne                                 |         | x       | x         | Õppealajuhataja     |
| Õppekavaarenduse töörühma töö                                                               | x       |         |           | Õppealajuhataja     |
| Arengukava töörühma töö                                                                     | x       |         |           | Direktor            |

## 2. Personali juhtimine ja koostöö.

Eesmärk 1. Personali professionaalsuse tõus.

| Ülesanne, tegevus                                                    | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|----------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Meeskonnatöö-koolitused personalile                                  | x       |         | x       | Direktor            |
| Arenguveestluste süsteemi tõhustamine                                | x       |         |         | Direktor            |
| Kollegilt-kollegile õppimise-õpetamise süsteemi loomine, rakendamine |         | x       | x       | Õppealajuhataja     |

Eesmärk 2. Laialdasem koostöö huvigruppidega.

| Ülesanne, tegevus                                                  | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja            |
|--------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|--------------------------------|
| Lastevanemate kaasamine, koolitamine, hoolekogu rolli suurendamine | x       | x       | x       | Direktor                       |
| Kutsesuunitluselane koostöö gümnaasiumi(te)ga, kutseõppeasutustega | x       | x       | x       | Õppealajuhataja                |
| Koostöö Saksamaaga (saksa keele diplomi ettevalmistus)             | x       |         |         | Direktor, saksa keele õpetajad |
| Koostöö vilistlastega, tulevaste tööandjatega                      |         |         | x       | Direktor, õppealajuhataja      |

## 3. Õpikeskkonna kujundamine

Eesmärk 1. Turvaline ja esteetiline töö- ja õpikeskkond.

| Ülesanne, tegevus                                | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|--------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Algklasside kolimine peamajja                    | x       |         |         | Haldusjuht          |
| Õpilaste ja õpetajate olmetingimuste parendamine | x       | x       | x       | Haldusjuht          |

Eesmärk 2. Kaasaegne, õppekavanõuetele vastav õpikeskkond.

| Ülesanne, tegevus                                                                    | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Kooli aula lavakardinate ja kardinasüsteemi vahetus                                  |         |         |         | Haldusjuht          |
| Aula lava- ja valgustehnika remont                                                   |         |         | x       | Haldusjuht          |
| Õpetajate puhkeruumi väljaehitamine                                                  | x       |         |         | Haldusjuht          |
| Valamute ehitamine igasse klassiruumi                                                | x       |         |         | Haldusjuht          |
| Koridoridesse õpilastele puhkekohtade, õpilastööde eksponeerimise võimaluste loomine |         |         | x       | Haldusjuht          |
| Infotelerid 2. ja 3. korrusele                                                       |         |         | x       | Direktor            |

|                                                            |   |   |   |          |
|------------------------------------------------------------|---|---|---|----------|
| Kooli kodulehe optimaalne ja kõikide võimaluste kasutamine | x | x | x | Direktor |
|------------------------------------------------------------|---|---|---|----------|

#### 4. Õppe- ja kasvatusprotsess.

Eesmärk 1. Korrigeeritud õppekava lähtuvalt muutunud haridussituatsioonist ja tekkinud vajadustest kasvatustöös.

| Ülesanne, tegevus                                                        | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|--------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Trimestripõhine hindamine                                                |         | x       |         | Õppealajuhataja     |
| Üleminek uuele õppimiskeskele ja loovust arendavale õppekavale           | x       | x       |         | Õppealajuhataja     |
| Projektiõppe, avastusõppe rakendamine                                    | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Uurimustööde läbiviimine põhikoolis                                      | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Hindamispõhimõtete kaasajastamine (sõnaline hinnang, kujundav hindamine) |         | x       | x       | Õppealajuhataja     |

Eesmärk 2. Hea õppetaseme hoidmine ja kindlustamine.

| Ülesanne, tegevus                                                                         | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Kooliastmete vahetuse valutu üleminek                                                     | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Väärtuskasvatuse rolli teadvustamine, rakendamine                                         |         | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Mõttetalgud ÕE-le, õpilasaktiivile                                                        |         | x       | x       | Huvijuht            |
| Ülelinnaliste õpilasürituste ellu kutsumine                                               |         |         | x       | Huvijuht            |
| Praktikute kaasamine õppetöösse (kutsesuunitluse teemadel, välislektorid, vilistlased jt) |         |         | x       | Õppealajuhataja     |

Eesmärk 3. Õpilaste individuaalsusega arvestamine.

| Ülesanne, tegevus                                                                    | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Tasemerühmade loomine 3. kooliastmes emakeeles, matemaatikas, võimalusel võõrkeeltes | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| HEV laste integreerimine tavaklassi                                                  | x       | x       | x       | HEV koordinaator    |
| Andekatega töö väärtustamine                                                         | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |



Eesmärk 4. Õppeprotsessi mitmekesistamine.

| Ülesanne, tegevus                               | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|-------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Kaasaegse uue õppekava rakendamine              | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Projektinädalate läbiviimine                    |         | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Karjäärinädala läbiviimine                      | x       | x       | x       | Õppealajuhataja     |
| Iganädalaste õpilaskogunemiste süsteemi loomine |         | x       |         | Õppealajuhataja     |

Eesmärk 5. Õpilaste vaimne, kultuuriline ja füüsiline areng tunnivälise tegevuse kaudu.

| Ülesanne, tegevus                                          | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Lisaks koolikesksete organiseerida ka ülelinnalisi üritusi |         | x       | x       | Huvijuht            |
| Koostöö sõprus-koolidega muuta põhikooli keskseks          | x       | x       | x       | Huvijuht            |

Eesmärk 6. Õpilaste toetamine.

| Ülesanne, tegevus                                     | 2011/12 | 2012/13 | 2013/14 | Teostaja, vastutaja |
|-------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------------------|
| Aine ja tugiõpetaja rolli määratlemine ja rakendamine |         | x       |         | Õppealajuhataja     |
| Uue e-kooli kasutuselevõtmine                         |         | x       |         | Õppealajuhataja     |
| Õpitoa funktsioonide laiendamine                      | x       |         |         | Õppealajuhataja     |

## VI ARENGUNÄITAJAD

| Arengunäitaja                                                 | Väärtus 2010 | Soovitav väärtus 2015 |
|---------------------------------------------------------------|--------------|-----------------------|
| Edasiõppijate osakaal põhikooli lõpetajatest                  | 100%         | 100%                  |
| Põhikooli lõpetanutest edasiõppijate osakaal kutseõppes       | 25,3%        | 25%                   |
| Põhikooli lõpetanutest edasiõppijate osakaal gümnaasiumis     | 74,7%        | 75%                   |
| Klassikursuse kordajate osakaal põhikooli õpilaste koguarvust | 3,2%         | 1%                    |
| Õpilaste väljalangevus põhikoolist                            | 0%           | 0%                    |
| Tugisüsteemide kaudu toetatud õpilaste osakaal                | 13.6%        | 15%                   |

Põhikooli ühtsete ülesannetega eksamite tulemused õppeaineti keskmisena hinnates

| Õppeaine              | Koolis 2009/2010 | Riigi keskmine 2009/2010 | Soovitav väärtus 2015 |
|-----------------------|------------------|--------------------------|-----------------------|
| A võõrkeel            | 4,2              | 4,1                      | 4,5                   |
| Eesti keel, kirjandus | 3,8              | 3,7                      | 4,0                   |
| Matemaatika           | 3,7              | 3,6                      | 3,9                   |

## VII ARENGUKAVA UUENDAMISE KORD

Arengukava iga-aastane uuendamine toimub järgmistel juhtudel:

- muudatused omavalitsuse arengukavas;
- haridusalse seadusandluse muudatused;
- kooli metoodilise komisjoni, õppenõukogu või hoolekogu ettepanekul;
- haridusastutuse staatuse muutumisel.

Arengukava täitmine vaadatakse üle iga-aastaselt sisehindamise käigus ja vajadusel tehakse parandusettepanekud hindamismõõdikute tulemuste alusel.

Arengukava parandatud variant esitatakse Viljandi Linnavalitsusele kinnitamiseks igal aastal hiljemalt 15. juuniks.

Arengukava uue redaktsiooni kinnitab Viljandi Linnavalitsus.

Viljandi Paalalinna Koolis esitatakse ettepanekud arengukava muutmiseks direktorile igal aastal 1. maiks.

Ettepanekud tehakse teatavaks kollektiivile, hoolekogule ja õpilasomavalitsusele ning arutatakse läbi töörühmades, kollektiivi töökoosolekul või laiendatud juhtkonnas aprillikuul jooksul.

Muudetud arengukava kinnitatakse õppenõukogus ja kooli hoolekogus.

õppenõukogu ja kooli hoolekoguga.

## VIII LISAD

### LISA 1 Tunnijaotusplaan

Viljandi Paalalinna Kooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati ning kooliastme kaupa, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted:

| Aine/klass/kooliaste                           | 1.        | 2.        | 3.        | I ka | 4.        | 5.        | 6.        | II ka | 7.  | 8.  | 9.  | III ka |
|------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|------|-----------|-----------|-----------|-------|-----|-----|-----|--------|
| Eesti keel                                     | 7         | 6         | 6         | 19   | 5         | 3         | 3         | 11    | 2   | 2   | 2   | 6      |
| Kirjandus                                      |           |           |           |      |           | 2         | 2         | 4     | 2   | 2   | 2   | 6      |
| Saksa A keel                                   |           | 2         | 3         | 5    | 3         | 3         | 3         | 9     | 3   | 3   | 3   | 9      |
| Vene või inglise B keel                        |           |           |           |      | 2         | 3         | 2         | 7     | 3   | 3   | 3   | 9      |
| Matemaatika                                    | 3         | 3         | 4         | 10   | 4         | 4         | 5         | 13    | 5   | 4   | 4   | 13     |
| Loodusõpetus                                   | 1         | 1         | 1         | 3    | 2         | 2         | 3         | 7     | 2   |     |     | 2      |
| Geograafia                                     |           |           |           |      |           |           |           |       | 1   | 2   | 2   | 5      |
| Bioloogia                                      |           |           |           |      |           |           |           |       | 1   | 2   | 2   | 5      |
| Keemia                                         |           |           |           |      |           |           |           |       |     | 2   | 2   | 4      |
| Füüsika                                        |           |           |           |      |           |           |           |       |     | 2   | 2   | 4      |
| Ajalugu                                        |           |           |           |      |           | 1         | 2         | 3     | 2   | 2   | 2   | 6      |
| Inimeseõpetus                                  |           | 1         | 1         | 2    |           | 1         | 1         | 2     | 1   | 1   |     | 2      |
| ühiskonnaõpetus                                |           |           |           |      |           |           | 1         | 1     |     |     | 2   | 2      |
| Muusika                                        | 2+<br>1   | 2+1       | 2+<br>1   | 9    | 2+1       | 1         | 1         | 6     | 1   | 1   | 1   | 3      |
| Kunst                                          | 2         | 1         | 2/1       | 4,5  | 1         | 1         | 1         | 3     | 1   | 1   | 1   | 3      |
| Tööõpetus                                      | 1         | 2         | 1/2       | 4,5  |           |           |           |       |     |     |     |        |
| Käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus         |           |           |           |      | 1         | 2         | 2         | 5     | 2   | 2   | 1   | 5      |
| Kehaline kasvatus                              | 2         | 3         | 3         | 8    | 3         | 3         | 2         | 8     | 2   | 2   | 2   | 6      |
| Kooli valikud: õpiabi                          | 1         | 1         | 1         | 3    | 1         | 1         | 1         | 3     |     |     |     |        |
| Informaatika (sh kirjalike tööde vormistamine) |           |           |           |      |           | 1         |           |       | 0,5 | 0,5 |     | 2      |
| Kodulugu                                       |           |           |           |      |           |           |           |       |     | 0,5 |     | 1      |
| Usundilugu                                     |           |           |           |      |           |           |           |       |     |     | 0,5 | 0,5    |
| Karjääriõpetus                                 |           |           |           |      |           |           |           |       |     |     | 0,5 | 0,5    |
| Maksimaalne nädalakoormus                      | 19/<br>20 | 22/<br>23 | 24/<br>25 |      | 24/<br>25 | 27/<br>28 | 29/<br>30 |       | 30  | 32  | 34  |        |

**Emakeele** ja **matemaatika** õpetus alates III kooliastmest jaguneb kahe paralleelklassi peale **tasemegruppidesse** vastavalt vajadusele.

Valikkursused on Viljandi Paalalinna Koolis järgmised:

I ja II kooliastmes on õpiraskustega õpilasel võimalus valikainena läbida **õpiabitunde**.

Viljandi Paalalinna kool on traditsiooniliselt õpetanud ühe esimese võõrkeelena saksa keelt. Alates 2. klassist hakkavad kõik õpilased esimese võõrkeelena õppima **saksa keelt**.

II kooliastmest, 4. klassist hakatakse õppima õpilase soovil kas **vene** või **inglise keelt**.

I ja II kooliastmes on meie kooli traditsiooni kohaselt lisaks üks **muusikatund**, mille eesmärgiks on iga õpilase lauluhääle arendamine vastavalt tema muusikalistele võimetele, musitseerimisrõõmu pakkumine erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes. Kõige olulisem on koolis laulmine ja ühe tunniga saavutame parema tulemuse õpilaste vokaalses arengus. Muusikaüritustega antakse õpilastele rohkesti esinemisvõimalusi.

Põhikooli **informaatikaõpetusega** taotletakse, et õpilane:

- 1) valdab peamisi töövõtteid arvutil igapäevases õppetöös eelkõige infot otsides, töödeldes ja analüüsides ning tekstidokumente ja esitlusi koostades;
- 2) teadvustab ning oskab vältida info- ka kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) kasutamisel tekkida võivaid ohte oma tervisele, turvalisusele ja isikuandmete kaitsele;
- 3) koostab IKT vahendeid kasutades toimiva ja efektiivse õpikeskkonna;
- 4) osaleb virtuaalsetes võrgustikes ning kasutab veebikeskkonda digitaalsete materjalide avaldamiseks kooskõlas intellektuaalomandi kaitse heade tavadega.

III kooliastmes on võimalik ringitundidena õpetada soovijatele **C-võõrkeelt** (vene, soome, saksa keelt).

8. klassis õpitakse täiendavalt kodulugu. 9. klassis on valikainetunnid nii karjääri- kui ka usundiõpetuses.

**Lisa 2**

**Viljandi Paalalinna Gümnaasiumi õpetajate täiendkoolitusplaan 2011/2012  
õppeaastal**

Juhtkond toetab töötajate arengut.

Koolitusplaani koostamisel lähtutakse arengukava eesmärkidest ja sisehindamise tulemustest, organisatsiooni huvidest, kuid arvestatakse ka õpetajate isiklikke soovet. Igal aastal koostatakse koolitusplaani. Näidisenä (LISA 2) on käesoleva õppeaasta koolitusplaani lisatud.

Prioriteetseks koolitusvaldkonnaks on 2011/2012 õppeaastal uue õppekava rakendamine, uute õpikute ja õppematerjalide koolitused ja uue kooli arendusega seotud koolitused.

Tagatud on, et kõikidele pedagoogidel on 5 õppeaasta kohta 160 täiendkoolituse tundi.

| Toimumise aeg                                                 | Tegevused                                                                                                                                                                                                                                               | Teemad                                                                                                                                                                                                      | Maksumus                          |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| 23. ja 24. august 2011 (2 gruppi, á 20 inimest, 9:30 – 16:30) | Loova õppimise maa - õpetajate meistrikool (8h)<br>Õpistiilid<br>Eesmärgistamine<br>Õppimist takistavad asjaolud<br>Mis on õppimine? Milline õpetamine toetab õppimist?<br>Mnemotehnikad<br>Motiveeritud õppimine<br>Multiintelligentsus<br>Refleksioon | Mis on õppimine? Iga õppija on ainulaadne - erinevad õpistiilid, nendega arvestamine õppetöö korraldamisel. (Kersti Türk)                                                                                   | 805 EUR/<br>1 päev                |
| 25. august 2011*                                              | Õpetajate meistrikool (6 tundi).<br>Osalevad õpetajad, kes oma töös hakkavad lähtuma uuest õppekavast, ja vabatahtlikud osalejad (?).                                                                                                                   | Kujundav hindamine (Joe Boweri (Kandada) parimad praktikad (2h)-videokonverents ja Luule Niinesalu Peetri põhikoolist (2h)) + refleksioon – kuidas hakkame kasutama, mida selleks vaja on (Kersti Türk, 2h) | 103 EUR +<br>140 EUR +<br>100 EUR |
| 25. oktoober 2011                                             | Ahhaa keskus - õpetajate meistrikool (kodutöö u 2h + 1 päev)                                                                                                                                                                                            | Uurimis põhine õpe (koolitaja Karin Hellat)                                                                                                                                                                 | 350 EUR                           |
| 3. jaanuar 2012                                               | Ahhaa keskus - õpetajate meistrikool (1 päev)                                                                                                                                                                                                           | IKT kasutamine õppetöö korraldamisel (koolitaja Birgy Lorenz)                                                                                                                                               | 350 EUR                           |
| Veebruar 2012                                                 | Õpetajate meistrikool (2+2h)                                                                                                                                                                                                                            | Kanada kogemus: kaasav õpetamine (koolitaja õp Joe Bower 2 h + refleksioon ja võimalike rakenduste leidmine (Kersti Türk, 2h )                                                                              | 103 EUR +<br>100 EUR              |
| 20.-22. märts või 20.-21. märts 2012                          | Meistrite hoov - õpetajate meistrikool (kodutöö 3h + 2-3 päeva, 2 - 3 gruppi, á 12-14 in grupis) – tagasisidestatud loova õppimiskogemuse harjutamine                                                                                                   | Paalalinna Põhikool kui õppija-õppimiskeskne kool (Kersti Türk)                                                                                                                                             | 805 EUR/<br>1 päev                |

| Toimumise aeg | Tegevused                                                                 | Teemad                                                                                                                          | Maksumus           |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| Aprill 2012   | Unistuste kooli elluviimist toetava sisehindamissüsteemi loomine (u 30 h) | Sisehindamise tegevused, tagasiside kogumine kooli tegevusele (Kersti Türk)                                                     | 500 EUR            |
| Juuni 2012    | Aarete saar - pai õpetajatele (2-3 päeva)                                 | Minu kasulikud harjumused ja eneseteostus (Ergo Metsla)<br>Lisamärkus: kõik harjumused on väga hästi ülekantavad töösse lastega | 959 EUR/<br>1 päev |